

**Egy irodahelyiség elektromos sugárzásának
bemérése és az alkalmazott technológia rövid
leírása**

Az „elektroszmog”-ról

"A köztudatba újabban beleivódott az "elektroszmog" kifejezés, amely negatív irányba befolyásolja a közvéleményt és több okból sem helytálló. Az elektromágneses expozícióval kapcsolatosan feltétlenül észben kell tartanunk, hogy bár sok esetben a természetes *háttérintenzitásnál nagyságrendekkel nagyobb* a mesterséges forrásokból származó sugárzás, ez nem egy "környezetszennyező melléktermék", hanem a technológiánk működtetéséhez elengedhetetlen "szükséges rossz", amely együtt jár a civilizált életmóddal. [...] nem hasonlítható az ipari szmoghoz. Másfelől az elektromágneses hatások fizikai módon nem raktározódnak a szervezetben, ezért a szmog kifejezés ilyen értelemben is félrevezető lehet."

Elektromágneses expozíció

Természetes

- Földtől származó hatások
- Légköri villamos hatások
- *Naptól és világűrből jövő hatások*

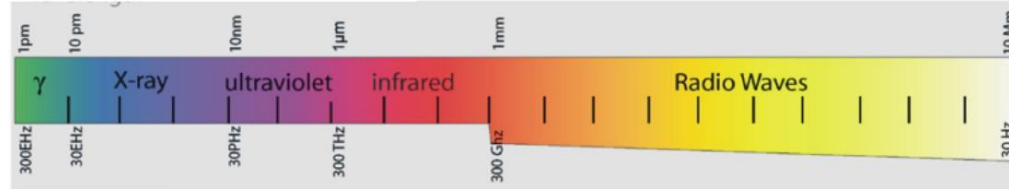
Mesterséges

- Egyen áram
- Váltakozó áram
- Különleges frekvenciájú
- Rádió-távközlési technológiák
- *Röntgen- és lézertechnikák*

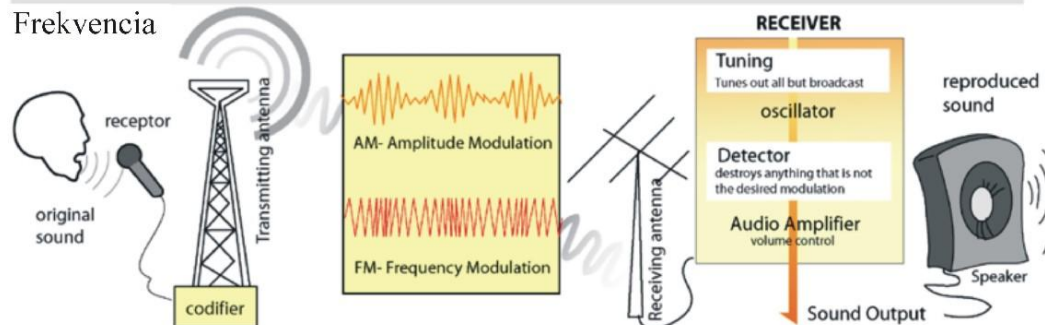
EM sugárzások spektruma

Sugárzás típusa	Frekvencia tartomány	Hullámhossz
Ionizáló	>3 PHz	< 100 nm
Ultraibolya	3-0,75 PHz	100-400 nm
Látható fény	750-350 THz	400-800 nm
Infravörös	350-0,3 THz	0,8-1000 μ m
Extrém magas frekvencia (EHF)	300-30 GHz	1-10 mm
Szuper-magas frekvencia (SHF)	30-3 GHz	1-10 cm
Ultra-magas frekvencia (UHF)	3-0,3 GHz	10-100 cm
Nagyon magas frekvencia (VHF)	300-30 MHz	1-10 m
Magas frekvencia (HF)	30-3 MHz	10-100 m
Közép frekvencia (MF)	3-0,3 MHz	100-1000 m
Alacsony frekvencia (LF)	300-30 kHz	1-10 km
Nagyon alacsony frekvencia (VLF)	30-0,3 kHz	10-1000 km
Extrém alacsony frekvencia (ELF)	100-300 kHz	> 1000 km
Sztatikus terek	0 Hz	Végtelen

Elektromágneses sugárzások
Hullámhossz

Frekvencia

EM sugárzások jelentősége

- melegíthetik a sejteket
- a test elektromos impulzusait megzavarhatják
- patkányok „viselkedészavarai” nagy mágneses térben
- gyerekkori leukémia gyakoriságát növeli (?)
- ausztrál birkanyájak nem szaporodnak a távvezeték alatt (?)

Mikrohullámú és rádiótechnika, mobiltelefonok

Orvoslás, MRI,...

Háztartási eszközök

EM sugárzás és az ember

Elnyelődés dielektromos polarizáció útján
PI. mikrosütő: kis dipólusok mozgatása

100 kHz alatt: sejtmembrán árnyékolni tud.

Magasabb frekvenciákon energiát képesek elnyelni:

Makromolekulák, fehérjék, aminosavak, peptidek, vízmolekulák

A víztartalom határozza meg a RF tartományban az elnyelődést

Kis frekvenciájú mágneses terek: örvényáramokat kelthetnek

Dozimetriai egységek

Elektromos és mágneses térerősségek: V/m , T

Teljesítménysűrűség: W/m^2

SAR – Specific Absorption Rate: elnyelt energia: W/kg

SA: Specific Absorption: J/kg .

Behatolási mélység (emberben)

Kis frekvencián: nagyon nagy

10 MHz-nél: >10 cm

Mobiltelefon: 3-18 cm (magas ill. alacsony víztartalomnál)

Röntgen, gamma: ismét nő a behatolási mélység

SAR: számítási modellek alapján. pl. 1 mW/cm^2 esetén

kb. 10 mW/kg nyelődik el (1 GHz-en).

Sugárterhelési adatok

- Természetes háttér: 0,000001 mW/m²
- Tipikus mesterséges háttér: 0,01-0,1 mW/m²
- 100 W-os antennától 30 m-re: 10 mW/m²
- μ -sütő felületétől 5 cm-re engedélyezett: 50000 mW/m²
- mobiltelefontól pár cm-re: 10000 mW/m²

Tipikus mágneses terek

- Föld tere (sztatikus): 50 μT , ingadozások: kb. 0,01 μT
- Természetes háttér 50 Hz-en: 0,0005 μT
- Tipikus háztartásban 50 Hz-en: 0,3 μT
- Monitor, TV: 1-10 μT
- 756 kV-os légkábeles távvezeték alatt: 3-30 μT
- Villanyborotvától 1-2 cm-re: 3000 μT
- Hegesztésnél: 130000 μT

International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection határértékek (lakossági):

egész test: 0,08 W/kg, fej és törzs: 2 W/kg, végtagok: 4 W/kg.

50 Hz: állandó tartózkodás esetén 100 μT
(a munkahelyi határértékek ezek ötszöröse)

Téma aktualitása

Elektromos és mágneses terek

Elektromosság megjelenése

Elektromágneses források elterjedése

Elektroszmogtól szennyezett környezet

Hatások ???? (rövid és hosszú távon)

Terület felmérése

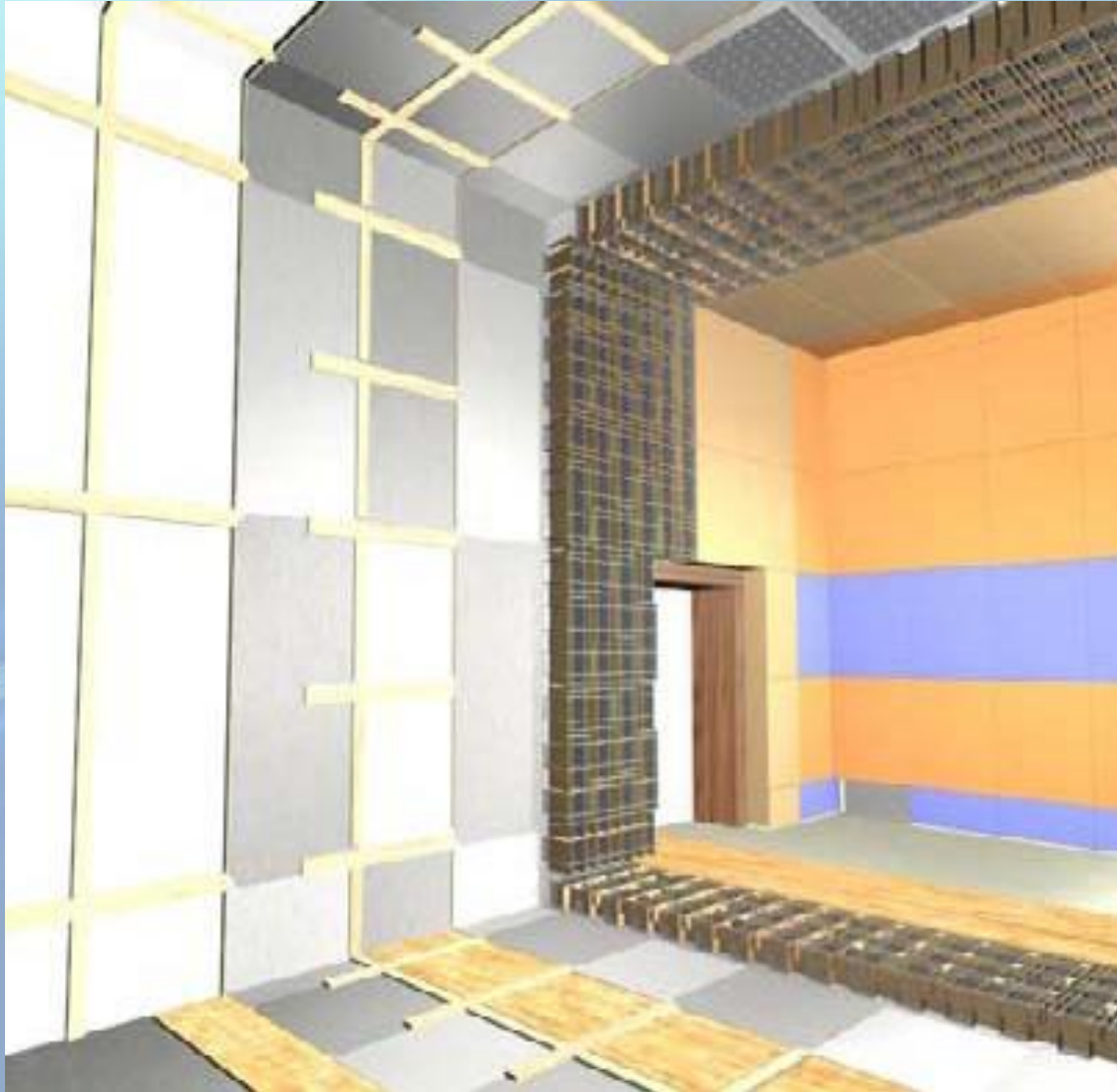
		TR					
1,9	3,7	35	4	1,5	0,9		
1,5	1,1	1,1	0,8	0,6	0,6	1,2	0,6
1,4	0,75	0,6	0,6	0,4	0,7	1	0,5
1,2	0,75	0,4	0,4	0,4	0,35	0,6	0,5
0,95	0,55	0,4	0,4	0,3	0,3	0,45	0,4
1,6	0,9	0,7	0,55	0,4	0,4	0,3	0,4
1,3	0,8	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
						0,27	0,3

Főbejárt

Feladat egy irodaház felmérése volt mely mellett 1 transzformátor helyiség volt a mérések által is bizonyított h a transzformátor mellett nagyobb sugárdózis volt mérhető. *A mérést egy háromtengelyű mágneses tér mérésére alkalmas műszerrel végeztem. A mérések 1X1m távolságban történtek*

Mivel határérték túllépés volt ezért be kellett avatkoznunk ezért árnyékolási eljárást alkalmaztunk.

Árnyékolás sematikus vázlat

A külső árnyékoló lemezborítást a helyiség falain, mennyezetén és - amennyiben a padló nem teljesen síkfelületű, akkor - a padlón is 925 mm x 925 mm osztásközű farácsozat tartja, amelyre a lemezeket csavarok rögzítik. Sakktábla szerinti elrendezésben először a tartórácsozat minden második nyílása fölé kerülnek lemezek, majd az üresen hagyott helyekre is úgy, hogy a felülre került lemeztáblák szélei 75 mm szélességben átfedik az alattuk levő lemezek széleit. Az alsó lemez szélét rögzítő csavarok feje számára a felső lemez szélén megfelelő nagyságú lyuk van, azon a csavarok feje átfér, és nem zavarja a résmentes felfekvést. A belső árnyékolást a külsőtől egy második (távartó) farácsozat választja el, amely egyben össze is szorítja a külső árnyékoló lemezek egymást átfedő széleit. A belső árnyékoló lemezborítás esetében az átlapolt lemezszéleket az abszorber panelek felerősítő csavarjai és a lemeztáblák levágott sarkainak találkozásánál további csavarok szorítják le a távartó rácsozatra felragasztott flexibilis tömítésre, amely hézagmentes fémes összeköttetést biztosít a lemeztáblák között. A padlón az alsó rácsozatban és a távartó rácsozatban is pozdorja, vagy faforgács anyagú lemeztáblák töltik ki a rácsközöket. A távartó rácsozatban rövid szakaszokon kihagyások vannak, az egyes lemeztáblákra forrasztott összekötő huzalok számára. Ez a huzalozás a teljes lemezborítás leföldelését teszi lehetővé, az acéllemez szélek átlapolása pedig a kisfrekvenciás mágneses fluxus számára biztosít kis ellenállású utat.

A megvalósult árnyékolás

